

Никола Зографов

Никола Зографов (1869 – 25. XI 1931) е македонски просветен деец, револуционер и член на Македонската револуционерна организација (МРО). Собирал фолклорни материјали во Велешко, Штипско и Кочанско, кои подоцна се објавени во Софија. По емигрирањето во Ќустендил, во есента 1895 година бил назначен од Гоце Делчев и Задграничното претставништво на МРО за пунктов началник и раководител на Организацијата во градот. На барање на Делчев, Никола Зографов или Зографски кој ги користел псевдонимите Източник, Мерсин, Мерун, организирал бомболеарница во ѓустендилското село Саблјар.

Никола Петров Зографов или Зографски е роден во 1869 година во велешкото село Ораовец. Неговиот татко Петар Николов бил зограф од дебарската школа на големиот мијачки род Рензовци. Но, тој не ја продолжил семејната традиција и по професија станал саатчија, но исто така го интересирала и културната заоставштина на македонскиот народ. Тој заедно со Тодор Ецов собирал фолклорни материјали од Велешко, Штипско и Кочанскиот крај, кои подоцна се објавени во Софија во периодичната научна публикација „[Сборник за народни умотворения](#)“.

Во 1894 година Никола Зографов се приклучил на револуционерниот кружок во Велес и истиот го снабдувал со оружје и литература. Подоцна истата година тој емигрирал во Ќустендил, каде

во есента 1895 година бил назначен од Гоце Делчев и Задграничното претставништво на Македонската револуционерна организација за пунктов началник и раководител на Организацијата во градот.

На крајот на истата година, декември 1895 година, Никола Зографов бил делегат од

Ќустендилското македонско друштво на Вториот конгрес на Македонската организација.

Во 1896 година Зографов учествувал во основањето и претседавал со Тајниот македонски револуционерен комитет „Труд“ во Ќустендил.

Во пролетта 1897 година, по идеја на Гоце Делчев, Никола Зографов организирал бомболеарница во ѓустендилското село Саблјар. Истата година, тој го предводел комитетот за помагање на бегалците од Виничката афера, Подоцна неколку пати бил избран за претседател на македонското друштво во Ќустендил, а во исто време учествувал и на конгреси на Македонската организација.

Поради здравствени причини Никола Зографов бил ослободен од функцијата пунктoвен началник во 1901 година. Сепак тој не прекинал да го помага македонското револуционерното движење. Истата година тој ја објавил "Неколку зборови за борбите во Македонско-одринската организација" („Няколко думи за борбите в Македоно-одринската организација“).

За време на Првата балканска војна, Зографов учествувал како доброволец во Првата ополченска дружина, но во 1915 година тој целосно го изгубил видот заради хронично заболување.

Во 1927 година Никола Зографов ја објавил својата последна книга „Строежа на живота. Едно објаснение на въпросите: 1. Как се създаде погрома на Българија. 2. Защо не можа да бѓде извоювана автономията на Македoния и Одринско“,

Никола Зографов починал на 25 ноември 1931 година во Софија. Неговите архиви се чуваат во Бугарскиот историски архив.